

DICTAMEN SOBRE L'ACTUALITZACIÓ DEL SALARI DE REFERÈNCIA DE LES ILLES BALEARS 2025

Context:

L'any 2024, a CCOO de les Illes Balears, varem veure la necessitat de fer un estudi per xifrar l'abast de les mancances econòmiques que patim els treballadors i treballadores, marcar un salari de referència suficient que garanteixi unes condicions de vida dignes a les Illes Balears, així com analitzar l'estructura de les despeses familiars, per tal de poder fer una anàlisi acurada i plantejar propostes sindicals que reverteixin aquesta circumstància.

La constitució espanyola diu, al seu article 35, que tots els espanyols tenen el deure de treballar i el dret a la feina, a la lliure elecció de professió o ofici, a la promoció a través del treball i a **una remuneració suficient per satisfer les seves necessitats i les de la família**. Per altra banda, segons la carta social europea revisada, **tots els treballadors tenen dret a una remuneració suficient que els proporcionï a ells i a les seves famílies un nivell de vida decorós**. Finalment, la OIT al seu estudi sobre sistemes de salaris mínims¹ (2014) es proposa que **el salari no només ha de permetre atendre les necessitats bàsiques com són l'alimentació, vestit i l'habitatge sinó que també la possibilitat de participar a la vida social i cultural del país**.

Per tot això, l'enfocament de la construcció d'un salari de referència parteix de la concepció del càlcul d'una xifra que tingui en compte el cost de la vida i les necessitats bàsiques i socials de les persones treballadores.

La situació socioeconòmica de la comunitat autònoma balear, lluny de millorar-se ha continuat agreujant la crisi de desacoblament entre les condicions laborals i el cost de la vida. El mercat laboral, pel que fa a l'ocupació, continua en xifres rècord, les temporades turístiques són cada vegada millors, tan en nombre de visitants com en despesa per turista, però les persones treballadores no acabem de veure reflectides aquestes dades en una milloria de les nostres condicions de vida. Contràriament a això, tot i les millores aconseguides pel sindicat, el poder adquisitiu de la classe treballadora va minvant: el cost de vida, afectat directament per l'augment desorbitat del cost de l'habitatge, creix a un ritme més alt que els dels salaris.

El salari mitjà de les Illes Balears l'any 2023 es situava en 23.126€² (1650 €/mes a 14 pagues), 855€ per sota de la mitja espanyola i en desena posició en comparació a la resta de CCAA. Si comparem aquestes dades amb les de l'any anterior³, s'observa que la negociació col·lectiva a les Illes Balears ha obtingut un augment del salari mitjà del 6,25%, 0,98 punts percentuals per sobre de la mitjana espanyola.

¹[Sistema de salarios mínimos. OIT.](#)

² [Dades Agència Tributària 2023](#)

³[Dades Agència Tributària 2022](#)

A més a més, si tenim en compte que el salari de referència de les Illes Balears a l'any 2024 es va xifrar en 27.765 €⁴, podem assegurar que almenys el 50%⁵ de la població està a més de 4.000€ anuals per arribar a aquests guanys, segons les dades de l'enquesta d'estructura salarial del 2023. S'ha d'arribar al percentil 75 per superar el valor del salari de referència. Això vol dir que la majoria de la població manca de recursos econòmics per tal d'assolir les despeses mensuals.

Motivació:

Conscients d'aquesta situació, a CCOO de les Illes Balears, hem decidit actualitzar el càlcul del salari de referència pel 2025 i així poder-lo comparar amb el creixement salarial, per tal de revisar l'estat de la situació i de poder fer les propostes sindicals adequades a la realitat illenca. Igualment, s'ha fet una aproximació insularitzada que ens demostra les diferents realitats que es viuen a les Illes Balears.

L'estudi:

Segons l'estudi encarregat per CCOO a la Fundació Intercoopera, el salari de referència de les Illes Balears ha de ser suficient per afrontar les despeses de la llar: alimentació, vestit i calçat, habitatge, transport, educació, oci i cultura, salut i higiene i despeses extraordinàries. Cal incidir en que no s'estan avaluant les despeses que tenen les famílies sinó el salari que hauria de tenir una persona treballadora a la nostra terra. Per això es té en compte que les famílies no són totes iguals, que hi ha persones que viuen soles o famílies que disposen de més d'un salari. Per a quantificar-lo s'han utilitzat dades d'entitats públiques i privades que reflecteixen l'elevat cost de la vida i s'ha xifrat en **2.260,47 €** (14 pagues) el **Salari de Referència a les Illes Balears**. La realitat a cada una de les illes de l'arxipèlag és diferent, i per això s'ha optat per fer l'estudi diferenciat per illes, amb la qual cosa s'han obtingut els valors de salaris de referència de **2.166,16 € a Mallorca**, **1.947,03 € a Menorca**, **2.996,06 € a Eivissa** i **2.976,64 € a Formentera**. Aquests resultats mostren els grans desequilibris que existeixen entre illes, donats principalment pel preu de l'habitatge a les Pitiüses i de manera exagerada a l'Illa d'Eivissa amb el preu més alt de tota la comunitat autònoma, 1.049,03 € més que a Menorca, el que suposa un salari 53,39% superior.

Conclusions:

L'anàlisi de l'estudi ens deixa les següents conclusions:

- Per fer front a les despeses, els salaris haurien d'haver pujat 14% respecte de l'any passat, això suposa 7,75 pp. més que el creixement real del salari mitjà de Balears.
- Les diferències territorials s'agreugen ja que Eivissa pateix l'augment més significatiu amb un 21,28% respecte de l'any anterior, el que suposa 7,28 pp. per sobre de la mitjana balear.
- Les partides que més pes tenen són les d'habitatge seguit de despeses extraordinàries, alimentació i transport.

⁴ [Estudi del Salari de Referència 2024](#)

⁵ [Enquesta estructura salarial 2023. lbestat](#)

- De forma generalitzada, han pujat totes les partides a excepció de les d'educació i salut i higiene personal que descendeixen notablement i la d'oci i cultura que es manté inalterada.
- La partida d'habitatge és la que més pes té i suposa un 57% del salari de referència en el cas de les Illes Balears i arriba a ser un 66,31% a Eivissa. A més a més, aquesta partida suposa el 77,64% del salari mitjà de les Illes Balears del 2023.
- A Menorca hi ha hagut un augment significatiu de la partida de transport amb un increment del 22,88%, el que suposa 9,63 pp. més que la mitjana balear.

Les nostres propostes:

Un cop analitzat el resultat de l'estudi, queda palès la necessitat que tenim a la nostra comunitat autònoma de **seguir augmentant els salaris**, en el marc de la **Negociació Col·lectiva**. L'estudi del Salari de Referència de les Illes Balears ens ha de servir d'eina per aquesta negociació fixant un horitzó a assolir per tal de cobrir les necessitats econòmiques que tenim en aquest territori per viure dignament.

El **Diàleg Social** ha de ser una altra eina a utilitzar per tal de plantejar **millores en les polítiques** dirigides a la reducció de les desigualtats i a l'augment de la cohesió social a través d'una millora de les nostres condicions de vida.

Per tal d'assolir aquest objectiu, el sindicat planteja propostes concretes com les que es detallen:

1. Propostes dirigides a controlar i minorar el **preu dels aliments**, com poden ser:
 - a. Activar els mecanismes que el Govern Balear té al seu abast, començant per l'**Observatori de Preus**. Això permetria **avaluar, proposar mesures correctores** i, si escau, **sancionar** com correspongui les situacions de **frau**, abús de posició dominant, especulació o males praxis dels diferents actors de la cadena alimentària Balear.
 - b. **Topar els preus d'aliments bàsics** per assegurar una alimentació saludable dels treballadors i treballadores. Balears és un mercat relativament tancat i aïllat geogràficament i cal que s'habilitin els mecanismes necessaris per establir una cistella de la compra bàsica amb preus limitats, accessibles al baix poder adquisitiu de la majoria de la població, que inclogui productes per a l'alimentació infantil, carns, peixos, ous, llet, arròs, llegum, verdura, fruita, etc...
2. Propostes dirigides a controlar i minorar el **preu de l'accés a l'habitatge**. Des de CCOO proposem:
 - a. Declarar les Balears zona tensionada i limitar el preu del lloguer segons la legislació vigent.
 - b. Desenvolupar la Llei 5/2018 de l'habitatge de les Illes Balears, en especial els articles que fan referència a habitatge per persones en situacions d'especial vulnerabilitat, foment de la conservació i la rehabilitació, programa de cessió d'habitatges, convenis de col·laboració amb grans tenidors o mesures per evitar la desocupació.

- c. Crear un parc d'habitatge públic i augmentar durant 5 anys un 2% del pressupost de la CAIB per a les polítiques d'habitatge.
 - d. Mesures impositives a l'ús de l'habitatge com a negoci per a aquells propietaris que mantenen habitatges fora del mercat amb fins especulatiu, especialment als grans tenidors. Prioritzar l'interès general a l'especulatiu, cosa que permetria expropiar als grans tenidors els habitatges per a ús social.
 - e. Seguir limitant la proliferació dels habitatges d'ús turístic, temporal o habitacional.
3. Propostes dirigides a la minoració del pressupost dedicat a **mobilitat**:
- a. Millora del servei i política de preus reduïts de forma general i gratuïtat permanent pels usuaris joves i per la gent gran del **transport públic**.
 - b. Establir un OSP per trajectes que connectin Menorca i Eivissa amb Barcelona i Madrid.
4. Propostes dirigides a la millora de les **polítiques socials**, entre les que proposem:
- a. Amb molta necessitat i urgència s'han de **dotar les plantilles**, dels diferents entes que presten un **servei públic, de forma suficient i estable**. És la primera passa per poder assegurar un accés als drets que tenim com a ciutadans.
 - b. **Incrementar els pressupostos destinats a la Renda Social Garantida**, així com facilitar-hi l'accés a les persones sol·licitants, simplificar els requisits i millorar els recursos tècnics i professionals que promouen i agilitzen les sol·licituds.
 - c. **Incrementar les quanties i la periodicitat**, així com facilitar les condicions d'accés de les targetes d'aliments que Serveis Socials dispensa a les famílies amb baixos o cap ingrés.
 - d. Garantir de manera progressiva la **universalitat dels serveis del primer cicle d'educació infantil** (0 a 3 anys) públics i que aquests siguin assequibles, accessibles i de qualitat.
 - e. Adoptar de manera progressiva la **gratuïtat del cost del menjador escolar** des de l'etapa d'educació infantil i en tots els nivells d'Ensenyament Obligatori per al cas de famílies amb especials dificultats socials o econòmiques.

En conclusió, és necessari abordar la insuficiència dels salaris balears des de diferents perspectives. Els agents socials, hem de seguir negociant les millores de les retribucions i aconseguir un repartiment més equitatiu de la riquesa. Tot i això, el context socioeconòmic del nostre arxipèlag requereix de polítiques públiques que vagin en la línia de contenir o minorar els preus dels béns de primera necessitat al mateix temps que es milloren i amplien els serveis públics que han d'assegurar l'accés als drets dels ciutadans i ciutadanes i ens han de permetre tenir un projecte vital i una vida digna i autònoma.